

ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Εργατούπαλλολικό
Κέντρο
Δήνας

E-mail: eka@otenet.gr

Επικίνδυνα και τοξικά απόβλητα

Η διαχείριση των βιομηχανικών τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων στην Ελλάδα εμφανίζει πλειάδα προβλημάτων που οφείλονται τόσο στη γενικότερη σχέση της με τη διαχείριση στερεών αποβλήτων, όσο και με πάτυχες σχετικές με τη βιομηχανία και λοιπές ιδιωτικές δραστηριότητες και λειτουργίες. Η βιομηχανική δραστηριότητα στη χώρα μας εμφανίζεται αρκετά ιδιόμορφη σε ότι αφορά στη δυναμικότητα των μονάδων και την κατανομή τους στον εθνικό χώρο.

Υπάρχουν περίπου 20 μεγάλες βιομηχανίες που παράγουν επικίνδυνα απόβλητα, από τις οποίες μερικές υπολειτουργούν, ενώ άλλες έχουν πάψει να λειτουργούν. Επίσης, υπάρχουν περίπου 600 βιομηχανίες και βιοτεχνίες μεσαίας και μικρής δυναμικότητας με εγκαταστάσεις επεξεργασίας των υγρών επικινδύνων

αποβλήτων τους, εφοδιασμένες με άδειες λειτουργίας και επεξεργασίας από τις αρμόδιες αρχές.

Οι υδαρείς λάσπες από τις διάφορες δραστηριότητες σε μεμονωμένες περιπτώσεις υφίστανται επεξεργασία, αφυδατώνονται και δια-

τα είτε από κοινού με τα οικιακά απορρίματα. Περίπου το 90% της συνολικής ποσότητας των στερεών επικίνδυνων αποβλήτων και λασπών προέρχονται από τις μεγάλες μονάδες.

Από τις 600 μονάδες μικρής και μεσαίας δυναμικότητας, οι 350 είναι μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις 3 – 5 ατόμων διάσπαρτες στο Λεκανοπέδιο Αθηνών.

Περίπου άλλες 150 μονάδες μικρού και μεσαίου αστικού μεγέθους βρίσκονται στον Νομό Θεσσαλονίκης, ενώ οι υπόλοιπες είναι διάσπαρτες γύρω από τα αστικά κέντρα των άλλων πόλεων της χώρας.

Η ιδιομορφία αυτή δημιουργεί δυσκολίες στην εφαρμογή ενιαίου συστήματος ελέγχου των επικινδύνων αποβλήτων.

περισσότερα στις σελίδες 2 & 3

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ:

- Επικίνδυνα και τοξικά απόβλητα • Διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων • Τα PCB's (αλοφέν) στο περιβάλλον • Περιβαλλοντικά και άλλα

IN THIS ISSUE:

- Hazardous waste management • PCB's in the environment • Environmental news

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΥΠΟΘΕΣΗ

Διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων

Τι πρέπει να γίνει

Η πολιτική διαχείρισης των επικινδύνων αποβλήτων η οποία απορρέει από τις σχετικές οδηγίες της Ε.Ε. αλλά και την εθνική νομοθεσία, συνοπτικά περιγράφεται στις παρακάτω ενέργειες :

- Μείωση της παραγωγής αποβλήτων στις πηγές τους με χρήση νέων τεχνολογιών παραγωγής.
- Ανακύκλωση
- Επεξεργασία και τελική διάθεσή τους με όσο το δυνατόν λιγότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- Αποκατάσταση – εξυγίανση των ήδη ρυπασμένων χώρων από τοξικές ουσίες.

Από τις μελέτες οι οποίες έχουν εκπονηθεί μέχρι σήμερα (ΥΠΕΧΩΔΕ) είναι γνωστή η υπάρχουσα κατάσταση, καθώς επίσης και οι ποσότητες των παραγόμενων αποβλήτων με τοξικές ουσίες.

Για μία αποτελεσματική διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων απαιτούνται οι εξής ενέργειες:

1. Αναπροσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας με την εκπόνηση ενός νέου αποτελεσματικού και ρεαλιστικού θεσμικού πλαισίου.

Η Πολιτεία ακολουθώντας την εθνική και κοινοτική νομοθεσία σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων και κάνοντας διάλογο με τους συναρμόδιους φορείς (βιομηχανία, ΟΤΑ, οικολογικές οργανώσεις) θα πρέπει να:

- Να θεσπίσει ένα ολοκληρω-

μένο και εφαρμόσιμο νομικό πλαίσιο.

- Να οργανώσει και να εκσυγχρονίσει τη Δημόσια Διοίκηση.
 - Να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει το κοινό.
2. Αναμόρφωση και εκσυγχρονισμός των μηχανισμών διοίκησης, παρακολούθησης και εφαρμογής των νομοθετικών ρυθμίσεων. Είναι βέβαιο ότι και η τελειότερη νομοθεσία εάν δεν εφαρμόζεται και δεν ελέγχεται σωστά και εάν δεν υπάρχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις γι' αυτά, δεν μπορεί να αλλάξει την κατάσταση.
 3. Κατασκευή μονάδας ή μονάδων επεξεργασίας – διάθεσης των επικινδύνων αποβλήτων στην Ελλάδα.
 4. Δημιουργία φορέα διαχείρισης των επικινδύνων αποβλήτων.
- Η αναγκαιότητα ίδρυσης ενός φορέα διαχείρισης των επικινδύνων αποβλήτων προκύπτει και από τα δεδομένα της ελληνικής πραγματικότητας, από το νομοθετικό πλαίσιο και από τη διεθνή εμπειρία.
- Ο φορέας πρέπει να εντάσσεται σε ένα πλαίσιο λειτουργίας και να ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένα κριτήρια αποτελεσματικότητας, όπως προστασίας περιβάλλοντος, κόστους / ωφέλειας, ένταξης σε ευρύτερα σχέδια διαχείρισης, ευθύνης, ευελιξίας κ.λ.π.
- Οι βασικοί στόχοι στην αναζήτηση μορφών σύστασης λει-
- τουργίας και χρηματοδότησης του φορέα, συνίσταται κυρίως :
- Στην άσκηση κοινωνικού ελέγχου.
 - Στην αποκεντρωμένη διαχειριστική και τεχνική λειτουργία του φορέα.
 - Στην ανάληψη της συνυπεύθυνότητας από τους παραγωγούς επικινδύνων αποβλήτων.
 - Στην οικονομικά βιώσιμη λειτουργία και αντιστάθμιση προς όφελος της περιοχής, που θα δεχθεί τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας και διάθεσης.
- Με τους παραπάνω στόχους εξασφαλίζονται τα χαρακτηριστικά του φορέα προκειμένου αυτός να είναι κοινής αποδοχής και συμμετοχής.
5. Προώθηση της πρόληψης της παραγωγής επικινδύνων αποβλήτων με χρήση βιώσιμων οικονομικά νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία, αλλά και αλλαγή οργάνωσης των βιομηχανιών εφαρμόζοντας την οικολογική διαχείριση (Eco – Management).
 6. Εκπόνηση και εφαρμογή προγράμματος εξυγίανσης των εδαφών τα οποία έχουν ρυπανθεί με τοξικές ουσίες.
 7. Χρηματοδότηση των παραπάνω έργων, προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, έτσι ώστε να αντιμετωπισθεί το σοβαρό πρόβλημα που δημιουργεί η κακή μέχρι σήμερα διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων.

Τα PCB' S (κλοφέν)

Άνθρωπος και περιβάλλον

Τα PCB' S (αρωματικές οργανολιωριωμένες ενώσεις) δεν είναι πτητικές και έτσι συγκεντρώνονται σε ιζήματα και διεισδύουν στην τροφική αλυσίδα.

Το 1977 απαγορεύθηκε η παραγωγή τους στις ΗΠΑ και στη Βρετανία, όμως ποσότητες αυτών των ουσιών εκλύονται και σήμερα στο περιβάλλον από την εξάτμιση, τις διαρροές από τις χωματερές, την καύση επικίνδυνων απορριμμάτων.

Σύμφωνα με μελέτες υπάρχει μια συνεχής μετακίνηση PCB' S, όπως και άλλων οργανοχλωριωμένων ενώσεων ανάμεσα στο νερό και στα ιζήματα και ανάμεσα στο νερό και την ατμόσφαιρα. Εκτιμάται ότι στο περιβάλλον έχουν διασκορπιστεί 370.000 τόνοι PCB' S, που απαντώνται σε μεγάλο βαθμό σε παράκτια ιζήματα, αλλά και σε ανοικτά νερά ωκεανών.

Η εισαγωγή στον ανθρώπινο οργανισμό γίνεται μέσω της τροφικής αλυσίδας και η συσσώρευσή τους στους λιπώδεις ιστούς. Μπορούν να μεταφέρονται στο αίμα και το μητρικό γάλα και να μεταδίδονται μέσω του πλακούντα στο έμβρυο και μέσω του θηλασμού στο νεογέννητο. Έτσι περνούν από τη μια γενιά στην άλλη και έχει υπολογισθεί ότι ακόμα και αν έπαισσε σήμερα οποιαδήποτε έκθεση σε PCB' S θα ήταν δυνατή η ανήχευσή τους σε ανθρώπινους ιστούς επί έξι συνεχείς γενιές.

Οι συνέπειες στο οικοσύστημα και στον άνθρωπο των οργανοχλωριωμένων ενώσεων είναι:

- μείωση της φωτοσύνθεσης στο φυτοπλαγκτόν,
- αυξημένη θνησιμότητα σε ανώτερους θαλάσσιους οργανισμούς,
- στειρότητα σε θαλάσσιους και χερσαίους οργανισμούς,
- δυσλειτουργίες του ανοσοποιητικού συστήματος,
- καρκίνος του μαστού,
- προβλήματα ανάπτυξης σε παιδιά,

- εξασθένιση του ανοσοποιητικού συστήματος στον άνθρωπο και τα ζώα.

Οι οδοί διείσδυσης των επικίνδυνων χημικών προϊόντων στον οργανισμό

Η απορρόφηση από τον οργανισμό πραγματοποιείται βασικά με έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω τρόπους: την πέψη, το δέρμα, ή την εισπνοή.

Η μορφή του προϊόντος παίζει σημαντικό ρόλο.

Η απορρόφηση διευκολύνεται ανάλογα με τον βαθμό κατακερματισμού των σωματιδίων, τα οποία, γενικά, όσο πιο λεπτά, τόσο πιο επικίνδυνα είναι. Για τα στερεά π.χ., σε μορφή σκόνης, ενώ για τα υγρά σε μορφή αερολύματος.

Πάρα πολλοί παράγοντες καθορίζουν την απορρόφηση μεταξύ αυτών: ο βαθμός κατακερματισμού του προϊόντος, η συγκέντρωση, η διάρκεια της έκθεσης, η χρησιμοποίηση προστατευτικών μέσων, η λιποδιαλυτότητα του προϊόντος κ.λπ.

Διείσδυση από το στόμα (πεπτική οδός)

Βεβαίως τα χημικά προϊόντα δεν τα καταπίνουμε εκουσίως. Τις περισσότερες φορές η διείσδυση από την πεπτική οδό (ή κατάποση) γίνεται κατά λάθος ή από απερισκεψία:

- όταν ένα προϊόν μεταγγίζεται σε ένα άλλο δοχείο με αναρρόφηση με τη βοήθεια αιφωνίου ή ακόμη όταν ένα πιροϊόν διατηρείται σε δοχείο που έχει προβλεφθεί για τρόφιμα ή ποτά.
- Όταν, αφού έχουμε χειρισθεί ένα επικίνδυνο προϊόν, φέρουμε τα χέρια στο στόμα για να κατνίσουμε, για να φάμε ή ακόμη και για να σκουπίσουμε.

Διείσδυση από το δέρμα (διαδερμική οδός)

Ορισμένα προϊόντα, όπως τα ερεθιστικά και τα διαβρωτικά, επενεργούν τοπικά στο σημείο της επαφής τους με το δέρμα, τις βλεννογόνους μεμβράνες ή τα μάτια.

Άλλα προϊόντα, που είναι λιποδιαλυτά, επενεργούν και διαχέονται σε όλον τον οργανισμό ή προκαλούν, επίσης, διάφορα προβλήματα.

Πρόκειται για διαλύτες που καθαρίζουν το δέρμα, αλλά προκαλούν επίσης και προβλήματα στα νεφρά, στο συκώτι ή στο νευρικό σύστημα.

Όσο για το βενζόλιο, επενεργεί στο μυελό των οστών. Τα καύσιμα για τα αυτοκίνητα, που έχουν σχετικά μεγάλη περιεκτικότητα σε βενζόλιο (<5%), δεν πρέπει ποτέ να χρησιμοποιούνται για να γίνονται τα χέρια.

Όλες οι μικρές δερματικές κακώσεις είναι προνομιούχες οδοί διείσδυσης για τα επικίνδυνα προϊόντα.

Διείσδυση από τους πνεύμονες (αναπνευστική οδός)

Είναι η πιο συχνή οδός διείσδυσης κατά την εργασία, αφού οι ρυπαντές μπορεί να έχουν αναμειχθεί πλήρως με τον αέρα που αναπνέουμε. Αυτοί οι ρυπαντές, διασκορπισμένοι μέσα στην ατμόσφαιρα, διεισδύουν στους πνεύμονες μαζί με τον αέρα που εισπνέουμε.

Αυτό συμβαίνει κατά τη διάρκεια του χειρισμού διαλυτών, χρωμάτων ή κολών, της αφαίρεσης μολυβδούχου σκουριάς με φυστήρα ή ακόμα κατά τη συγκόλληση.

Από τη στιγμή που θα τα εισπνέουμε, αυτά τα προϊόντα, μεταφέρομενα από το αίμα ξεκινώντας από τους πνεύμονες, μπορούν να προκαλέσουν προβλήματα στα αναπνευστικά, αλλά και σε άλλα όργανα.

Ένα προϊόν που διεισδύει από το στόμα, από το δέρμα ή από τους πνεύμονες μπορεί να μεταφερθεί από το αίμα και μπορεί να βλάψει άλλα όργανα, όπως για παράδειγμα τα νεφρά, το συκώτι.

Περιβαλλοντικά & άλλα

Παγκόσμιο Συνέδριο με θέμα:

Γυναίκες & ΥΑΕ Στοκχόλμη 2-5 Ιουνίου 2002

Το Συνέδριο διοργανώνεται από το Εθνικό Ινστιτούτο Σουηδίας για την Εργασιακή ζωή. Στην διοργάνωση συμμετέχει και το Τεχνικό Συνδικαλιστικό Γραφείο της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Συνδικάτων.

Πληροφορίες: <http://www.niwl.se/wwh/congress.asp>

Βιοτεχνολογία:

Αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στηρίζει τον τομέα της βιοτεχνολογίας, ο οποίος οφείλει να επανακτήσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών. Τα εν δυνάμει οικονομικά και κοινωνικά οφέλη της βιοτεχνολογίας πρέπει να παρακινήσουν τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να προωθήσουν την έρευνα και να καταστήσουν την Ευρώπη ανταγωνιστικότερη στον τομέα αυτό. Το ΕΚ συνεπώς ζητά οι γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί (ΓΓΟ) που διατίθενται στην αγορά να είναι ελεγμένοι και να φέρουν σωστή σήμανση, παρέχοντας έτσι ικανοποιητική πληροφόρηση.

Από την πλευρά της η Ευρωπαϊκή Αρχή Τροφίμων, της οποίας η δημιουργία επίκειται, θα είναι αρμόδια για την προστασία της υγείας των καταναλωτών, μέσω της έγκρισης μεθόδων ανιχνευσιμότητας των μεταλλαγμένων διαγονιδιακών προϊόντων στη διατροφική αλυσίδα.

Τα δίκυκλα πρέπει να γίνουν φιλικότερα προς το περιβάλλον

Στο πλαίσιο της αναθεώρησης του προγράμματος «Auto Oil», που ρυθμίζει τα μέγιστα όρια εκπομπών καυσαερίων από τις μοτοσικλέτες, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θέσπισε αυστηρότερα όρια για το μονοξείδιο του άνθρακα και το οξείδιο του αζώτου από εκείνα που είχε προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Μια πρώτη δέσμη ορίων για την εκπομπή των ουσιών αυτών θα τεθεί σε ισχύ από το 2003.

Από την 1η Ιανουαρίου 2004, τα κράτη μέλη θα μπορούν να αρνηθούν την έκδοση αδειών κυκλοφορίας ή την πώληση νέων οχημάτων που παραβιάζουν τα όρια αυτά, αφενός, αλλά και να ενθαρρύνουν αφετέρου την πρώρη εφαρμογή αυστηρότερων ορίων με την παροχή φορολογικών κινήτρων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητεί να καταστεί υποχρεωτική η τήρηση των αυστηρότερων αυτών ορίων σε μεταγενέστερο στάδιο, ήτοι από το 2006.

Ηλεκτρονική Διαμόρφωση: Γ. Γερούλας, Σπαθαβριάνου 47 5ος όροφος, Τηλ: 52 41 896

Ιδιοκτήτης: ΕΚΑ • Εκδότης: Γρηγόρης Φελώνης Πρόεδρος ΕΚΑ • Την "ΑΡΑΣΗ" επιμελούνται οι υπεύθυνοι των Τμημάτων Περιβάλλοντος Χριστίνα Θεοχάρη Υγιεινής & Ασφάλειας της Εργασίας Χρήστος Χατζής • Τιμή Τεύχους Δρχ. 1

Διάθεση: ΕΚΑ, Γ' Σεπτεμβρίου 48B 104 33 ΑΘΗΝΑ, Τηλ. 88 36 917, 88 41 818, FAX: 88 39 271
Επιτρέπεται η χωρίς άδεια αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή μέρους του φυλλαδίου, με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.